

WEWNĄTRZSZKOLNE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

1. WZO z języka polskiego zostały opracowane na podstawie obowiązujących przepisów prawnych (rozporządzenia MEN, Statut Szkoły, program nauczania)

2. Obszary aktywności podlegające ocenie na języku polskim i sposób ich oznaczenia w dzienniku:

- a) prace pisemne: sprawdziany wiadomości, wypracowania klasowe, testy sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem *Język polski w użyciu*, testy historycznoliterackie, testy sprawdzające znajomość lektury - **S**
- b) kartkówki - sprawdzające wiedzę i przygotowanie ucznia nie więcej niż z trzech ostatnich lekcji lub tematów- **K**
- c) powtórzenia ustne obejmujące materiał tematyczny lub ze wskazanego działu programowego -**P**
- d) odpowiedzi bieżące, ustne nie więcej niż z trzech ostatnich lekcji lub tematów – **O**
- e) aktywność pozalekcyjna (np.: sukcesy i udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, praca w redakcji szkolnego pisma *Skorupka*) – **AP**
- f) prace domowe – **PD**
- g) aktywność na lekcji – **A**
- h) prezentacja uczniowska - **PU**
- i) recytacja tekstów literackich - **R**
- j) praca w grupach - **G**
- k) uzupełnienie braków za I półrocze – **U1**

1. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, które nie podlegają ocenie i sposób ich oznaczenia w dzienniku:

- a) badania wyników nauczania **BW**
- b) testy diagnozujące **T**
- c) próbne matury **M**

4. Skala ocen zgodna z Ocenianiem Wewnątrzszkolnym:

- 6- celujący
- 5- bardzo dobry
- 4- dobry
- 3- dostateczny
- 2- dopuszczający
- 1- niedostateczny.

Ponadto uczniowie mogą otrzymywać plusy za aktywność na lekcjach. Liczba plusów przeliczana jest na oceny i wynosi: 4 plusy – ocena bardzo dobra, 3 plusy – ocena dobra.

Uzyskanie 4 minusów skutkuje wpisaniem do dziennika oceny niedostatecznej.

5. Skala ocen i ich procentowe przeliczanie:

Punktację ocen z prac pisemnych ustala się wg następującej skali (w % punktów) na poszczególne oceny:

- 0 – 34 % - ocena niedostateczna;
- 35 – 49 % - ocena dopuszczająca;

- 50 – 69 % - ocena dostateczna;
- 70 – 84 % - ocena dobra;
- 85 – 94 % - ocena bardzo dobra;
- 95 – 100 % - ocena celująca.

6. Terminy prac pisemnych uczniów oraz określenie czasu ich oceny:

- a) Terminy prac klasowych muszą być wpisane do dziennika z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Nie może być ich więcej niż dwa w tygodniu (z wyłączeniem j. obcych w grupach międzyoddziałowych).
- b) Kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich jednostek tematycznych, nie muszą być zapowiadane i nie może ich być więcej niż dwie w danym dniu. W dniu, w którym przeprowadzono pracę klasową dopuszcza się możliwość przeprowadzenia jednej kartkówki.
- c) Prace pisemne ucznia powinny być sprawdzone i ocenione w terminie 2 tygodni (lub trzech tygodni w przypadku wypracowań klasowych z języka polskiego), omówione i dane uczniowi do wglądu. W przypadku niedotrzymania terminu nie wpisuje się do dziennika ocen niedostatecznych. Jeżeli termin pracy pisemnej przypada w czwartym tygodniu przed zakończeniem półrocza (roku szkolnego), to czas na sprawdzanie ulega skróceniu do 1 tygodnia.
- d) W razie usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela (choroba, wycieczka itp.) termin poinformowania o ocenach ulega wydłużeniu o czas nieobecności nauczyciela.
- e) Sprawdzone i ocenione prace pisemne nauczyciel przechowuje do końca roku szkolnego.
- f) Na dwa tygodnie przed klasyfikacją śródroczną i roczną należy zakończyć przeprowadzanie prac pisemnych.
- g) Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.

7. Zasady dotyczące możliwości poprawienia oceny przez ucznia oraz napisania zaległej pracy:

- a) Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej częściowej z pisemnej pracy klasowej i odpowiedzi ustnej w nieprzekraczalnym terminie dwóch tygodni od uzyskania informacji o tej ocenie (uczeń sam zgłasza ewentualną chęć poprawy), jej termin uzgadniany jest z nauczycielem; ze względów organizacyjnych nie ma możliwości poprawy wypracowania klasowego.
- b) W przypadku poprawiania pracy kryteria ocen nie zmieniają się.
- c) Jeżeli uczeń opuścił pracę pisemną jest zobowiązany napisać ją w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły, po ustaleniu terminu z nauczycielem. Uczeń, który nie napisał pracy pisemnej w ustalonym terminie, pisze pracę podczas kolejnych zajęć.

8. Zasady dotyczące możliwości zgłoszenia przez ucznia nieprzygotowania do zajęć:

- a) Uczeń w wypadkach losowych lub w przypadku choroby może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć, nie ponosząc za to konsekwencji w postaci oceny.

b) Uczeń zgłasza nieprzygotowanie do lekcji po sprawdzeniu listy obecności; późniejsze zgłoszenie lub stwierdzenie przez nauczyciela braku przygotowania skutkuje oceną niedostateczną.

c) Nieprzygotowanie oznacza się w dzienniku skrótem „np.”,

d) Przez nieprzygotowanie do zajęć rozumie się: brak pracy domowej ustnej (w tym brak przygotowania do odpowiedzi ustnej) i pisemnej, brak tekstu lektury w formie tradycyjnej (uczeń nie może posługiwać się telefonem komórkowym na lekcji jako substytutem lektury), brak podręcznika, zeszytu lub innych materiałów wymaganych do lekcji.

e) zgłoszenie nieprzygotowania do lekcji (dwa razy w ciągu półrocza przy 4-5 godzinach tygodniowo i trzy razy przy 6 - 7 godzinach) - nie dotyczy znajomości treści lektur, prac domowych, na które uczeń miał kilka dni, wszelkich prac klasowych, których terminy były uzgodnione wcześniej, ustalonych powtórek materiału, zwłaszcza w klasie maturalnej.

9. Waga ocen oraz zasady dotyczące uzyskiwania ocen śródrocznych i rocznych:

a) Liczba ocen cząstkowych w półroczu dla każdego ucznia z poszczególnych zajęć edukacyjnych wynosi minimum 3.

b) Ocenę wpisane do dziennika na czerwono (prace pisemne i odpowiedzi ustne z języka polskiego) liczy się wg wagi $\times 2$, pozostałe oceny liczy się wg wagi $\times 1$.

c) Ocenę z uzupełnienia braków za I półrocze będą wpisywane w II półroczu z taką wagą, jaka była w I półroczu.

d) Ocena śródroczna jest wynikiem średniej ważonej.

e) Ocena śródroczna może być dopuszczająca tylko wtedy, gdy wyliczona średnia ważona ocen cząstkowych wynosi co najmniej 2.0.

f) Uczeń uzyskuje wyższą ocenę, jeżeli część ułamkowa średniej ważonej ocen cząstkowych wynosi co najmniej 0,6. Wyjątkiem jest ocena dopuszczająca i celująca.

g) Nie zaokrągla się części setnych do dziesiątych, np. średnia 2.58 nie daje podstaw do wystawienia oceny dostatecznej.

h) Roczna ocena klasyfikacyjna wynika ze średniej ważonej ocen cząstkowych uzyskanych w całym roku szkolnym.

i) Roczna ocena klasyfikacyjna wynika ze średniej ważonej ocen cząstkowych uzyskanych w trakcie całego roku szkolnego i może być dopuszczająca pod warunkiem, że średnia ważona ocen cząstkowych z całego roku szkolnego wynosi przynajmniej 2.0.

10. Skala i kryteria uzyskiwania bieżących, śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych:

- a) ocenę celującą – 6 – *otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych w zakresie programu nauczania, proponuje rozwiązania nietypowe lub rozwiązuje zadania wykraczające poza program nauczania danego etapu edukacji, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia lub osiąga sukcesy w konkursach lub olimpiadach przedmiotowych, zawodach sportowych i innych;*
- umie formułować problemy i samodzielnie dokonywać analizy nowych zjawisk,
 - prezentuje swoje poglądy, umiejętnie posługując się wiedzą spoza programu szkolnego,
 - stawia hipotezy badawcze, polemizuje, by obronić własne stanowisko, wykazuje się oryginalnością ujęcia tematu, umiejętnie wykorzystując sądy badaczy literatury.
- b) ocenę bardzo dobrą – 5 – *otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej; sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach;*
- zdobyte wiadomości i umiejętności potrafi wykorzystać również w sytuacjach problemowych,
 - sprawnie wymienia głównych twórców kultury i ich dzieła,
 - przedstawia ewolucję bohatera literackiego oraz wybranych gatunków literackich,
 - wyjaśnia funkcje motywów antycznych i symboli biblijnych w poznanych utworach literackich,
 - formułuje wnioski płynące z porównania kształtu artystycznego tekstów literackich,
 - samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł dotyczące literatury i sztuki,
 - formułuje sądy wartościujące i uogólniające,
 - dba o poprawność językową, stylistyczną, interpunkcyjną i ortograficzną wypowiedzi,
 - stosuje oryginalną koncepcję wypowiedzi,
 - dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego,
 - dokonuje syntezy twórczości literackiej,
 - wykazuje się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną.
- c) ocenę dobrą – 4 – *otrzymuje uczeń, który na ocenianym etapie edukacji opanował wiadomości i umiejętności określone w zakresie podstawy programowej, poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności, rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne;*
- posiadaną wiedzę i umiejętności potrafi wykorzystać w sytuacjach typowych,
 - wskazuje związki literatury z filozofią, sztuką i historią,
 - porównuje wzorce osobowe i kreacje bohaterów, odwołując się do utworów literackich,
 - dokonuje analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego,
 - formułuje wnioski, uogólnienia, argumenty, prezentując swój punkt widzenia,
 - ocenia bohaterów literackich w kontekście epoki,
 - komponuje dłuższe, zwarte, uporządkowane, poprawne stylistycznie, językowo i ortograficznie wypowiedzi,
 - buduje pracę interpretacyjną według własnej koncepcji.

- d) ocenę dostateczną – 3 – *otrzymuje uczeń, który na ocenianym etapie edukacji nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim poziomie trudności;*
- wskazuje związki omawianych epok z wcześniejszymi,
 - wiąże fakty literackie z istotnymi faktami historycznymi,
 - opisuje motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych utworów,
 - określa tematykę i problematykę omówionych utworów,
 - charakteryzuje wzorce osobowe i postawy bohaterów,
 - charakteryzuje podstawowe prądy artystyczne, hasła programowe poszczególnych epok,
 - prace pisemne mają charakter nieschematyczny, są poprawne pod względem językowym, ortograficznym i stylistycznym.
- e) ocenę dopuszczającą – 2 – *otrzymuje uczeń, który na ocenianym etapie edukacji ma braki w opanowaniu podstawy programowej, ale nie przekreślają one możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania danych zajęć edukacyjnych w ciągu dalszej nauki, rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne lub praktyczne typowe, o niewielkim stopniu trudności;*
- przyporządkowuje autorom tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej,
 - określa ramy chronologiczne epoki,
 - posługuje się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami,
 - streszcza główne wątki utworów literackich,
 - rozpoznaje najważniejsze środki stylistyczne,
 - wypowiada się w sposób komunikatywny,
 - wypowiedzi mają charakter odtwórczy,
 - podejmuje próby interpretacji utworów na poziomie dosłownym,
 - w wypowiedziach pisemnych zachowuje poprawność językową i ortograficzną.
- f) ocenę niedostateczną – 1 – *otrzymuje uczeń, który na ocenianym etapie edukacji nie opanował wiadomości i umiejętności w zakresie określonym przez podstawę programową, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z zakresu danych zajęć edukacyjnych, nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela.*
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu; nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie wykonuje zadań podczas lekcji oraz w domu,
 - opuszcza zajęcia z danego przedmiotu.

11. Wymagania wobec ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:

W stosunku do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi obniża się wymagania w następujący sposób:

- uczniowie mający opinię poradni psychologiczno- pedagogicznej zawierającą informacje o dysgrafii lub dysleksji, nie otrzymują oceny z dyktanda,
- przy ocenie wypowiedzi pisemnych wyżej wymienionych uczniów nauczyciel bierze pod uwagę przede wszystkim wartość merytoryczną wypowiedzi oraz jej formę językową,

- przy ocenie wypowiedzi pisemnych uczniów posiadających opinię poradni o dysgrafii nie bierze się pod uwagę czytelności i estetyki pisma.
- szczegółowe informacje dotyczące uczniów z opiniami lub orzeczeniami zawarte są w odrębnych dokumentach – dostosowanie dla ucznia z dysleksją, z zespołem Aspergera itp.

12. Formy pracy z uczniem zdolnym:

- indywidualne prace pisemne i ustne, wykraczające poza program nauczania
- rozmowy z uczniem na interesujące go tematy związane z przedmiotem
- indywidualna lektura pogłębiająca wiedzę ucznia
- przygotowanie prezentacji o wyższym stopniu trudności
- zachęcanie do udziału w imprezach pozaszkolnych (spektakle teatralne, wycieczki itp)
- zlecenie prowadzenia fragmentów lekcji
- zachęcanie do udziału w olimpiadach i konkursach przedmiotowych

13. Kryteria oceniania dotyczące form sprawdzania wiedzy i umiejętności na języku polskim:

a) Wypracowanie klasowe, obok odpowiedzi ustnej, jest najważniejszym elementem oceny końcowej. Pracę taką piszą uczniowie 90 minut, włącznie z przerwą dzielącą obie godziny lekcyjne. Ocenie podlegają trzy poziomy wypowiedzi: merytoryczny, strukturalny i językowy. Praca nie na temat w żadnym wypadku nie może być oceniona pozytywnie. Na wysokość oceny oczywisty wpływ ma także estetyka pracy, a także umiejętność wykorzystania danego czasu, a zatem selekcja materiału, celność argumentacji, wyrazistość myśli przewodniej, spójność wywodu. Praca niesamodzielna skutkuje oceną niedostateczną. Wypracowania klasowe oceniane są zgodnie ze skalą ocen wg Oceniania Wewnątrzszkolnego oraz kryteriami oceny pracy maturalnej.

b) Sprawdziany typu maturalnego: Język polski w użyciu oraz test historycznoliteracki oceniane będą według kryteriów maturalnych.

c) Pisemna praca domowa.

W zależności od stopnia trudności uczeń otrzymuje jeden lub kilka dni, w ostateczności tydzień, na przygotowanie pracy. Ocenie podlegają te same elementy, co w pracy klasowej. Stwierdzenie niesamodzielności zadania domowego skutkuje oceną niedostateczną. Ważnym punktem oceny jest poziom ortograficzny i interpunkcyjny zadania. Nawet uczniowie ze stwierdzoną dysleksją, dysortografią i dysgrafią winni starać się, by tego rodzaju prace prezentowały się lepiej od ich prac klasowych.

d) Kartkówki.

Polecenia do krótkich zadań klasowych winny być możliwe do realizacji maksymalnie w ciągu 15 minut. Kartkówki mogą zawierać podstawowe pytania dotyczące rozumienia, np. haseł programowych epoki, definicji pojęć, tez interpretacyjnych dzieła, może to być również forma krótkiego testu otwartego. Z uwagi na czas przeznaczony na wykonanie zadania **podstawą oceny jest wartość merytoryczna wypowiedzi.** Uczeń ma prawo udzielić odpowiedzi w formie konspektu, posługując się równoważnikami zdań, hasłowo (o ile polecenie nie narzuca formy wypowiedzi). Poziomy strukturalny i językowy odgrywają w tym przypadku rolę drugorzędą.

Praca oceniana jest podobnie jak wypracowanie (% jak wyżej).

Forma pracy (kartkówka, zadanie, klasówka) utrudniająca prawidłowe odczytanie tekstu powoduje obniżenie oceny do niedostatecznej wyłącznie (nie dotyczy dysleksji i dysgrafii). W wyjątkowych przypadkach nauczyciel może odmówić oceny pracy.

Szczególną formą kartkówki jest sprawdzenie znajomości treści lektury. Przeprowadza się ją przed przystąpieniem do omawiania utworu. Jej celem jest przeciwdziałanie zaznajamianiu się z utworem z rozlicznych ściąg, streszczeń. **Znajomość treści lektury jest podstawowym obowiązkiem ucznia na języku polskim. Ocenianie zgodne z Ocenianiem Wewnątrzszkolnym.**

e) Aktywność na lekcji.

Pełną ocenę za aktywność można wystawić uczniowi, który na lekcji poświęconej nowemu zagadnieniu, tematowi potrafi wskazać trafne nawiązania merytoryczne, wzbogacić treść lekcji o informacje uzupełniające, wskazać kierunek interpretacyjny właściwy danemu utworowi, wreszcie wziąć udział w dyskusji, prezentując przemyślane, uzasadnione stanowisko, uwzględniające cudze opinie. Wypowiedzi trafne, lecz niepełne można odnotować przez plusy. Osiągnięcie czterech plusów skutkuje oceną bardzo dobrą. Wypowiedzi, które nie wnoszą nic nowego (powtarzanie zdania nauczyciela, podręcznika itp.) są pomijane przy ocenie. W wypadku stwierdzenia całkowitego braku uczestnictwa w lekcji - zagadnięty uczeń nie wie, o czym jest mowa na lekcji, nie wykonuje poleceń itp. - możliwe jest wystawienie oceny niedostatecznej. Praca w grupach oceniana jest w zależności od włożonego wkładu pracy poszczególnych uczniów oraz od uzyskanych efektów. Podobnie projekty, gry dramatyczne itp.

W przypadku stwierdzenia zupełnego braku zaangażowania w działania grupy, mimo przydzielonego zadania, możliwe jest wystawienie oceny niedostatecznej.

f) Ocena notatek.

Ocenie podlegają notatki prowadzone samodzielnie i systematycznie (wszystkie tematy są odnotowywane) oraz rzetelnie (zawierają informacje podane na lekcji lub w zalecanym fragmencie podręcznika itp.). Niewywiązywanie się z tych dwóch obowiązków skutkuje oceną niedostateczną. Umiejętność prowadzenia notatek własnych w formie celnego konspektu, eksponowania treści najważniejszych, selekcjonowania poznanego materiału, konkretność zapisu powodują wystawienie nawet oceny bardzo dobrej (notatki muszą być jednak w pełni samodzielne).

g) Ocena odpowiedzi ustnej.

Przy ocenie odpowiedzi ustnej, podobnie jak pisemnej, bierze się pod uwagę zarówno poziom **merytoryczny**, jak i **strukturalny** oraz **językowy**.

Ocenę niedostateczną wystawiamy jednak wyłącznie z przyczyn merytorycznych, tzn. w wypadku, gdy od ucznia nie można w ogóle uzyskać żadnej wypowiedzi, odpowiedź wykazuje rażącą niezgodność treści programowych lub całkowicie rozmija się z zadaniem, uczeń popełnia rażące kardynalne błędy.

Chaotyczność, niespójność odpowiedzi, drobne błędy gramatyczne, ubóstwo słownictwa – przy zachowaniu komunikatywności języka – w wypadku odpowiedzi spłyconej, z drugorzędnymi usterkami rzeczowymi, to **ocena dopuszczająca**.

Przy ocenie dostatecznej oczekujemy odpowiedzi prawidłowej, lecz niepogłębionej i poprawnej językowo.

Na ocenę dobrą wymagana jest odpowiedź merytorycznie właściwa, choć pozbawiona indywidualności („bezbłędnie odtwórcza”), spójna i poprawna językowo, mimo dopuszczalnych pewnych usterek w formułowaniu wypowiedzi.

Odpowiedź bardzo dobra ma głównie przewagę formalną nad odpowiedzią dobrą. Uczeń powinien wykazać się umiejętnością porządkowania wypowiedzi, eksponowania myśli głównej, trafnością argumentacji i wysoką sprawnością językową.

Podstawą oceny celującej jest bardzo dobra znajomość treści programowych poszerzona o pozaszkolną wiedzę uczniów, biegłe posługiwanie się zdobytymi wiadomościami i związana z tym samodzielność myśli, dojrzałość argumentacji, krytycyzm sądów. Przedstawione wnioskowanie musi być logicznie spójne, a styl wypowiedzi swobodny i adekwatny do treści.

h) Prezentacje w klasie.

Wypowiedzi ustne oparte na indywidualnej domowej pracy ucznia, np. referaty oceniane są dodatkowo za samodzielność, sposób prezentacji tematu, obudowę merytoryczną: bibliografię, przedstawiane materiały, trafnie cytowane opinie, sprawność językową. Uczeń, prezentując przygotowaną pracę, ma obowiązek samodzielnie formułować wypowiedź, a nie odczytywać notatki; może posługiwać się konspektem wypowiedzi (kształcenie kompetencji językowych, a nie techniki czytania).

i) Udział w konkursach przedmiotowych.

Uczeń osiągający sukcesy w różnych konkursach polonistycznych nagradzany jest oceną celującą (częstkową).

14. Dodatkowe ustalenia dla klasy maturalnej:

Uczeń ma prawo:

- znać harmonogram powtórek do egzaminu dojrzałości (wrzesień)
- znać zakres materiału obowiązujący do egzaminu oraz wymagania egzaminacyjne.